

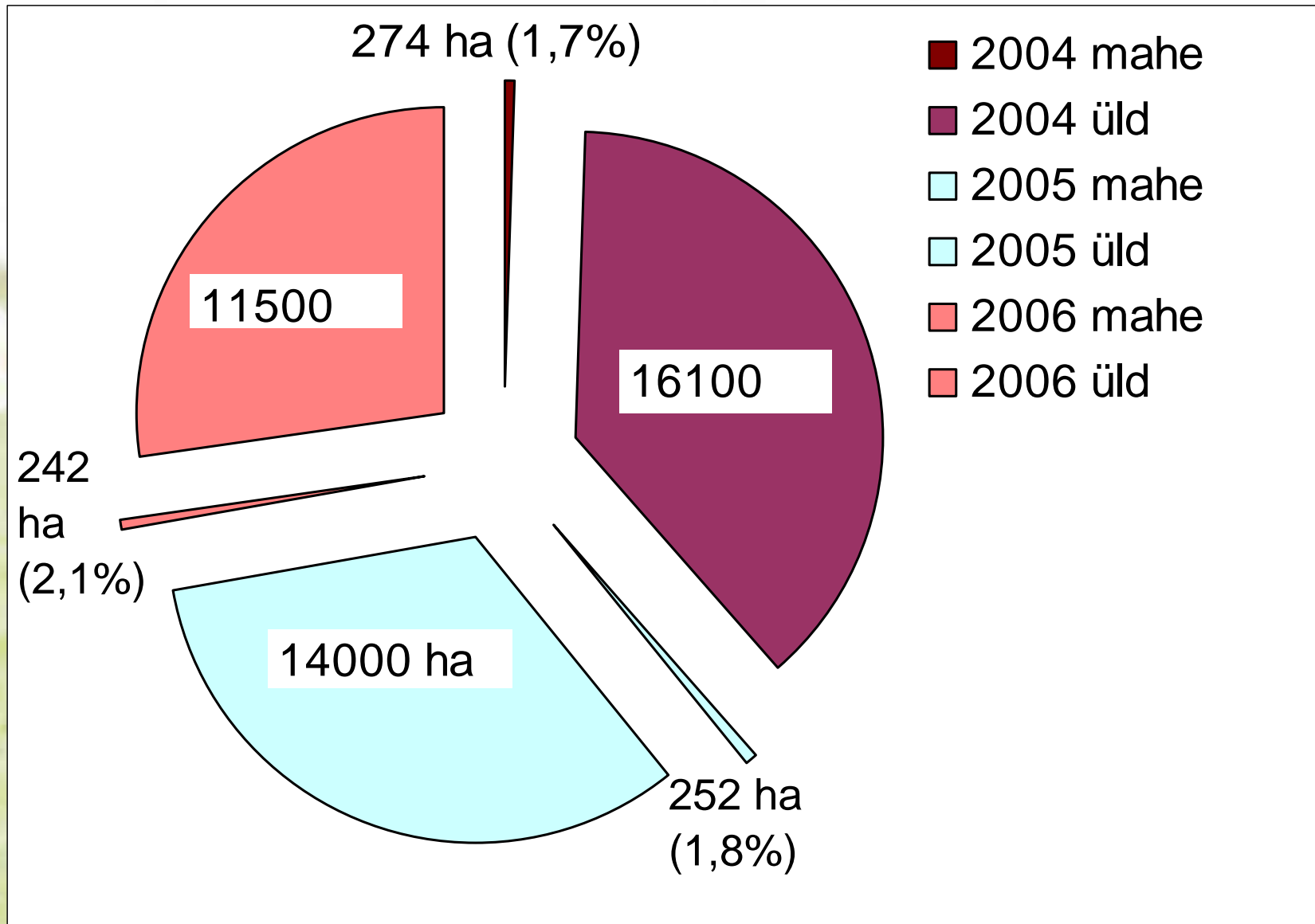

KARTULISORTIDE SOBIVUS MAHEVILJELUSSE

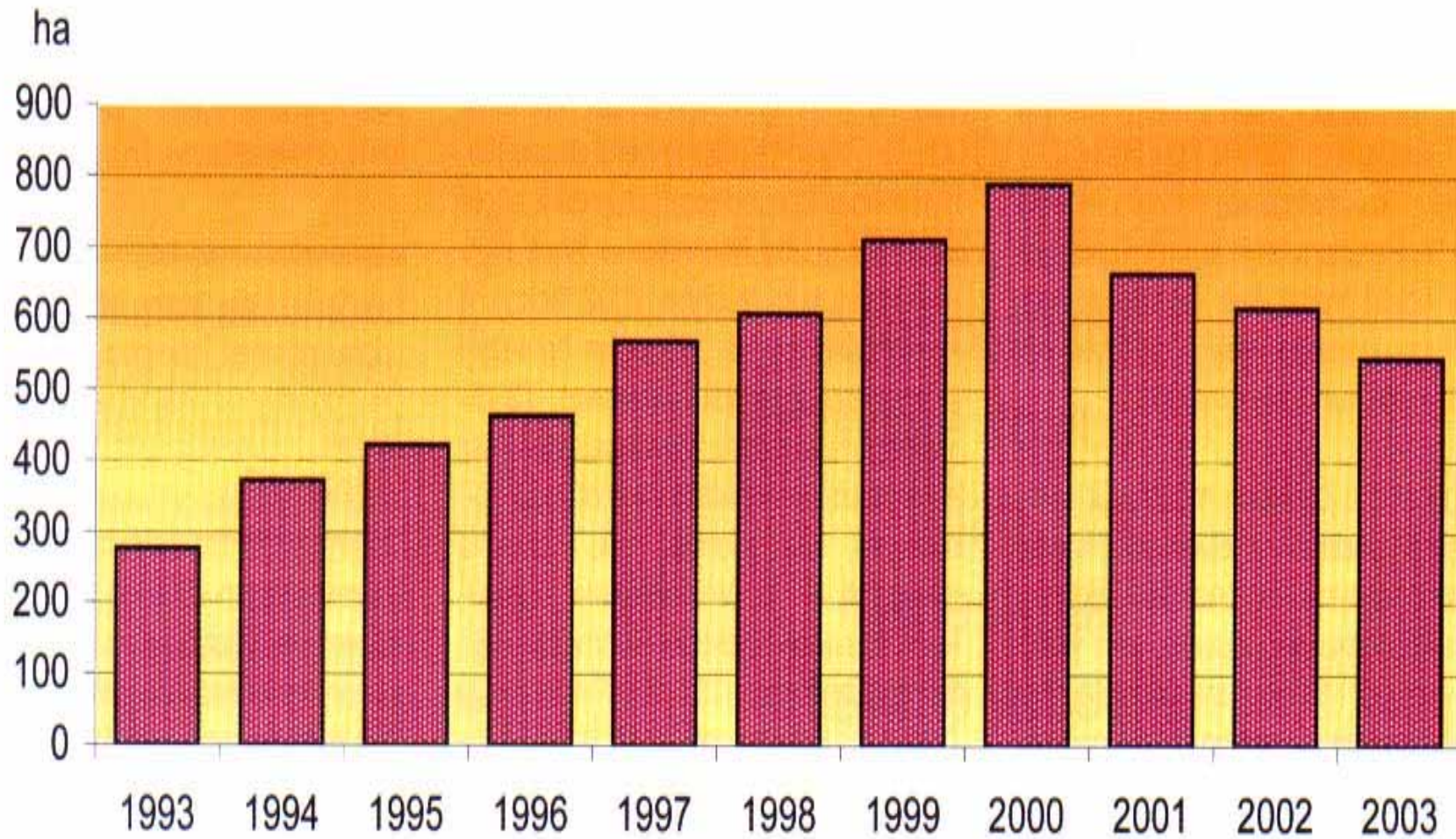
AIDE TSAHKNA

Aide.Tsahkna@jpbi.ee

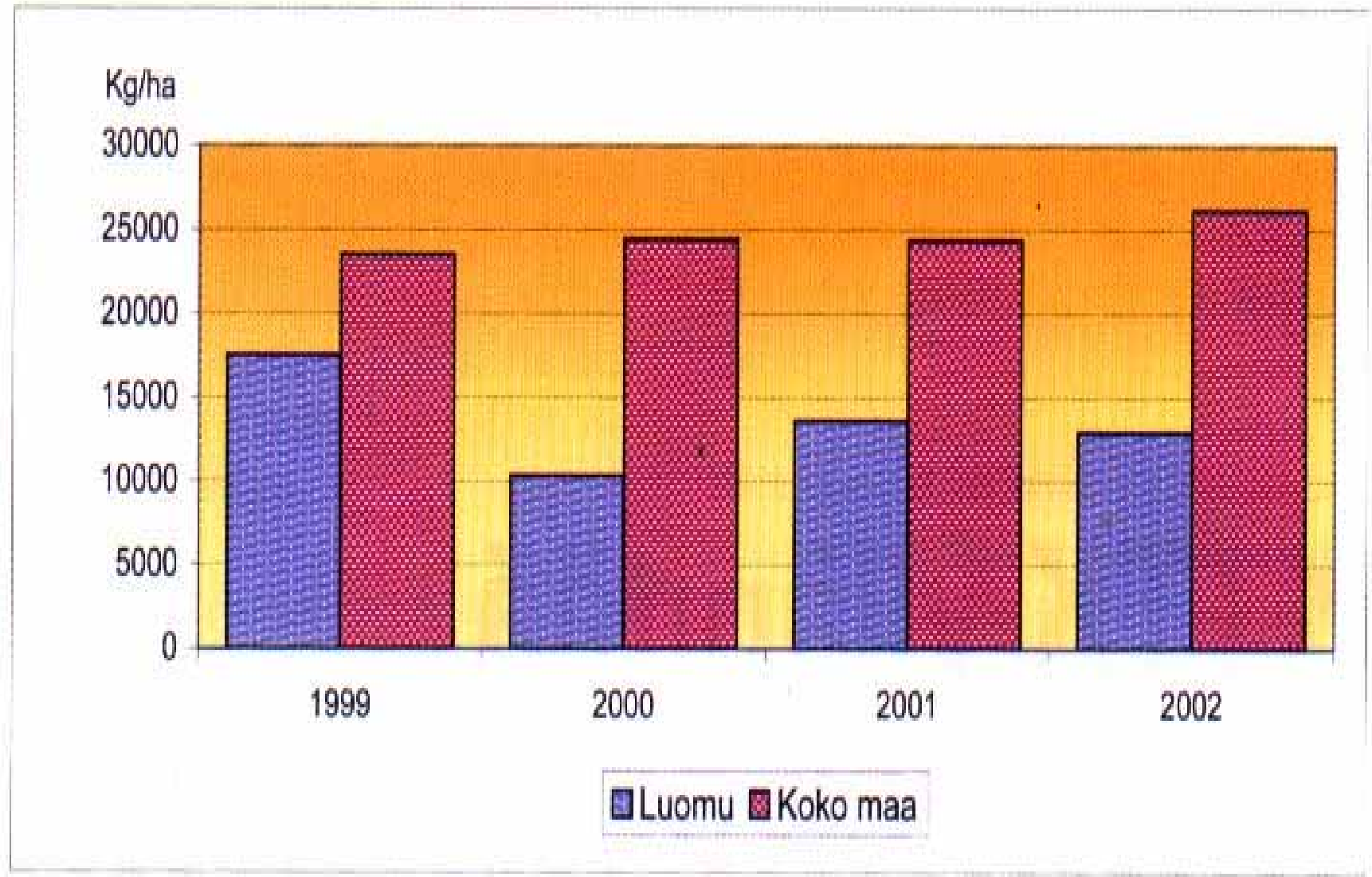
Mahekartuli pinnad Eestis 2004-2006

Mahekartuli pinnad Soomes 1993-2003

Kartulisaak mahe- ja tavaviljeluses Soomes 1999-2002

Nõuded sordile maheviljeluses:

- ❖ Tugev juurestik
- ❖ Head füsioloogilised omadused
- ❖ Lühike kasvuaeg, pealsete kiire algareng, lopsakad pealsed
- ❖ Kõrge ja kvaliteetne kaubanduslik saak

Nõuded sordile maheviljeluses:

- ❖ Kõrge ja püsiv resistentsus kartuli-lehe-mädaniku ja mugulate pruunmädaniku suhtes
- ❖ Kõrge resistentsus viirushaiguste suhtes
- ❖ Kõrge kuivainesisaldus
- ❖ Kõrge saak, ilus kuju, sobivus mehaaniliseks viljelemiseks, head kulinaarsed omadused (tavaviljeluses esitatavad nõuded)

Kartuli-lehemädanik

Hahkhallitus

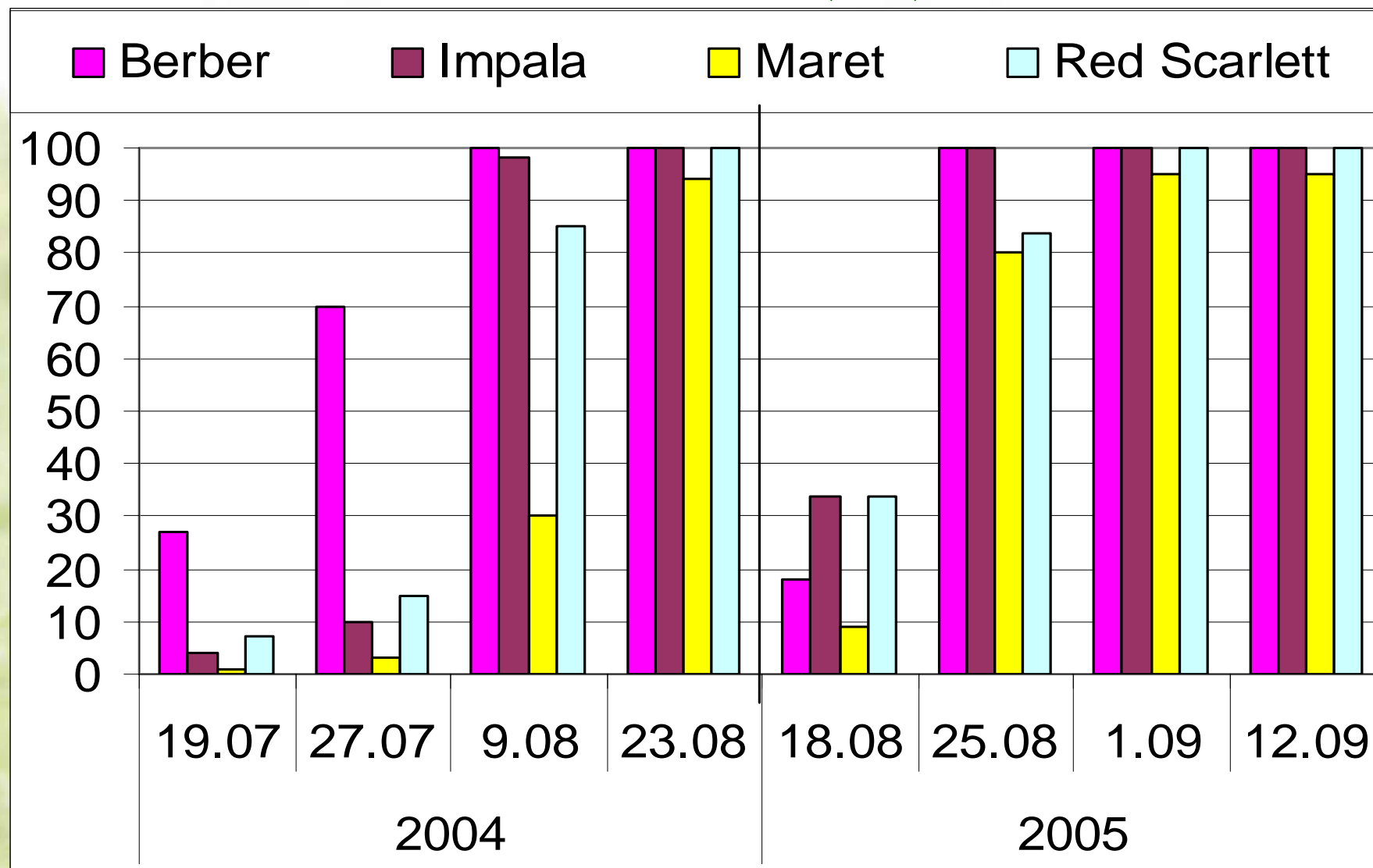
Põuast kahjustatud põld 2006 suvel

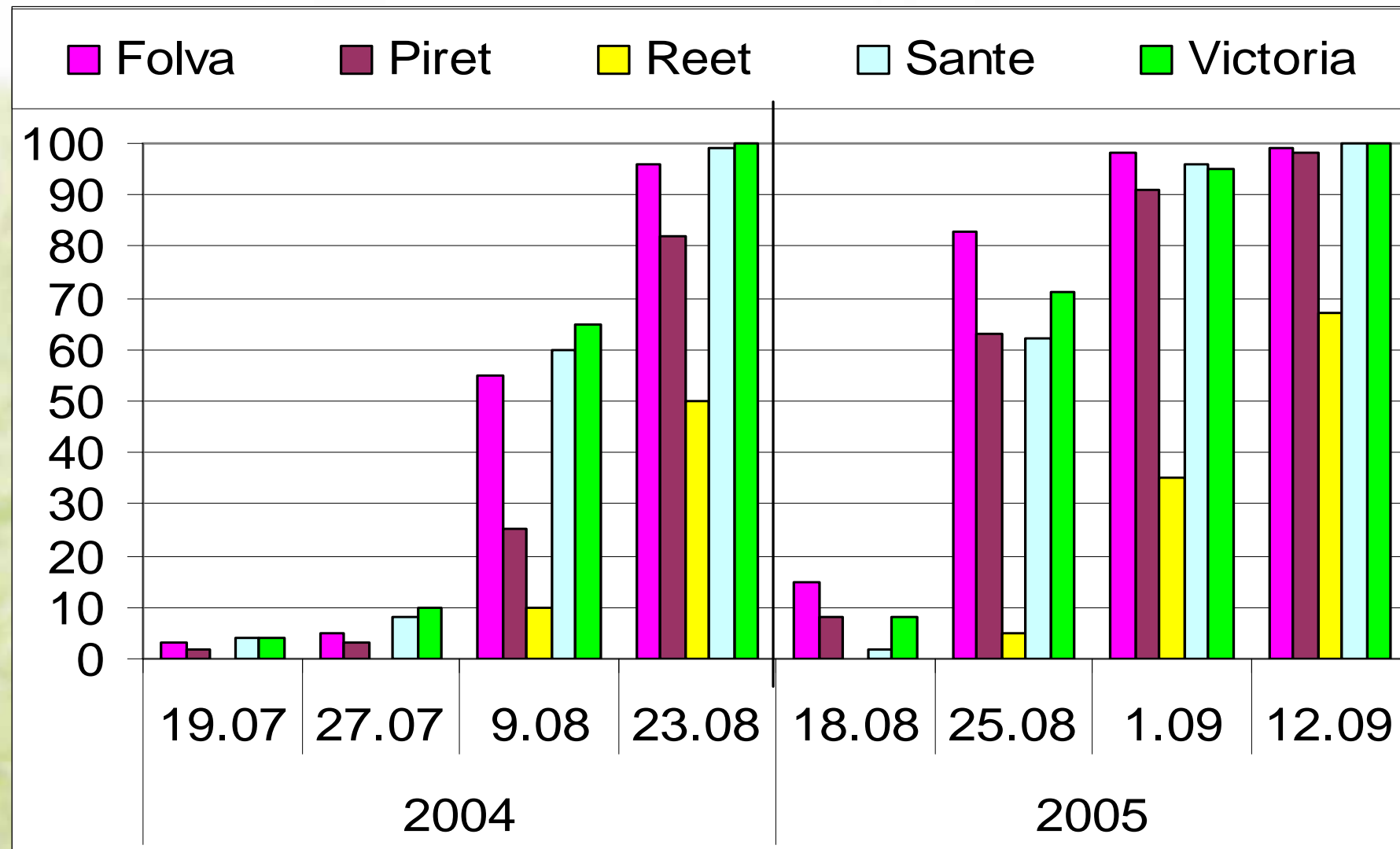

Varajaste sortide

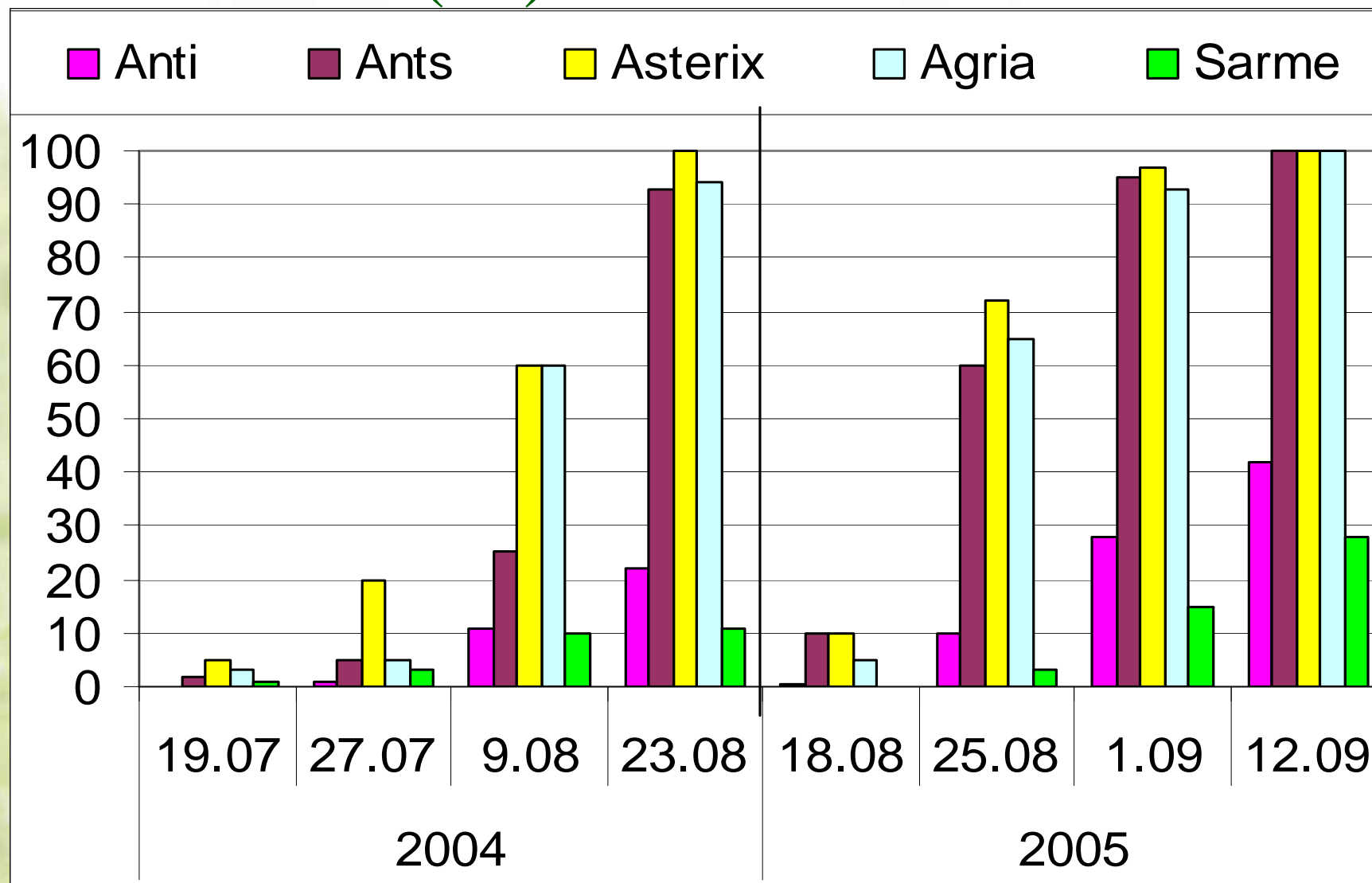
lehemädanikunakkus (%) 2004-2005

Keskvalmivate sortide lehemädanikunakkus (%) 2004-2005

Hiliste sortide lehemädanikunakkus (%) 2004-2005

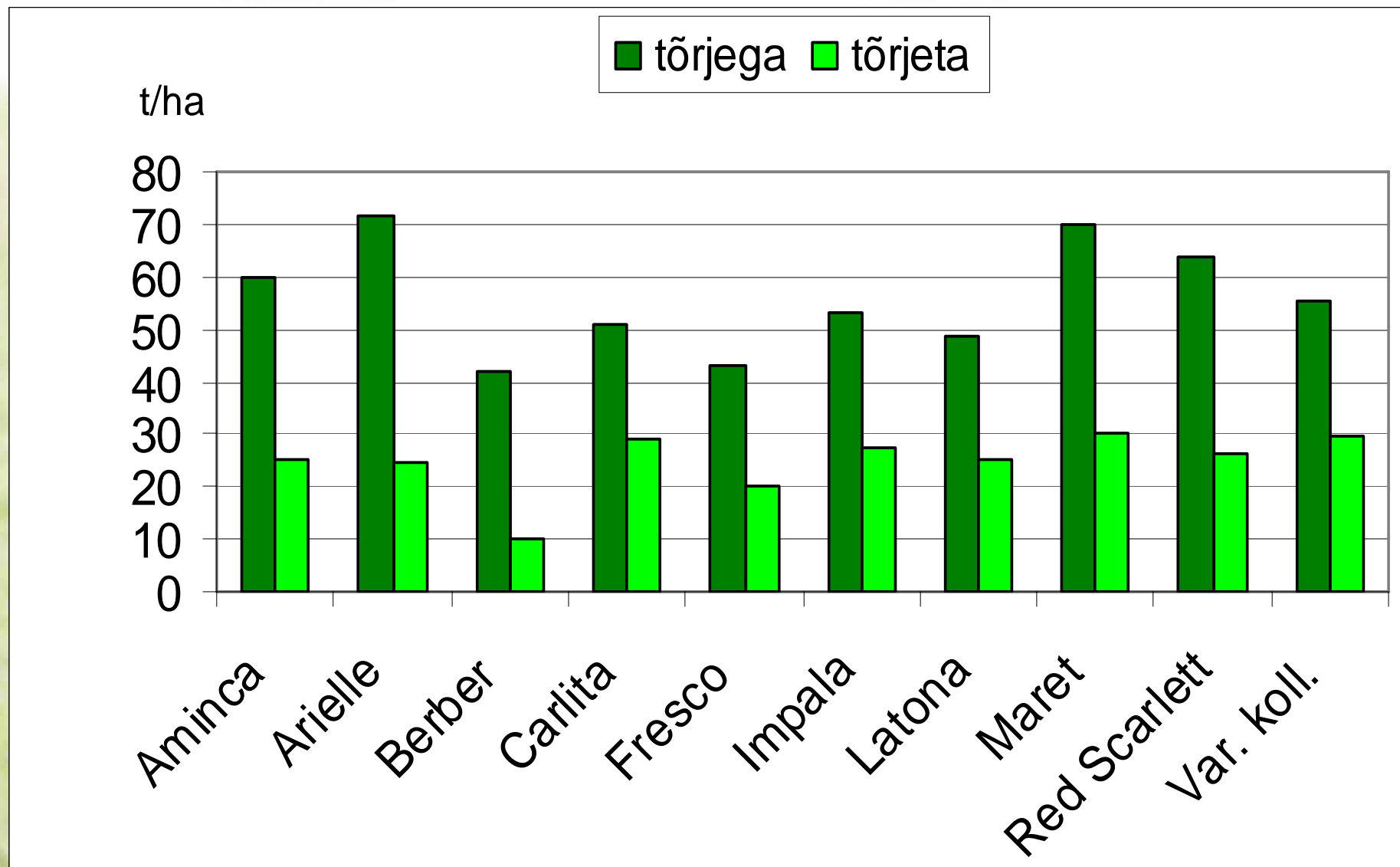

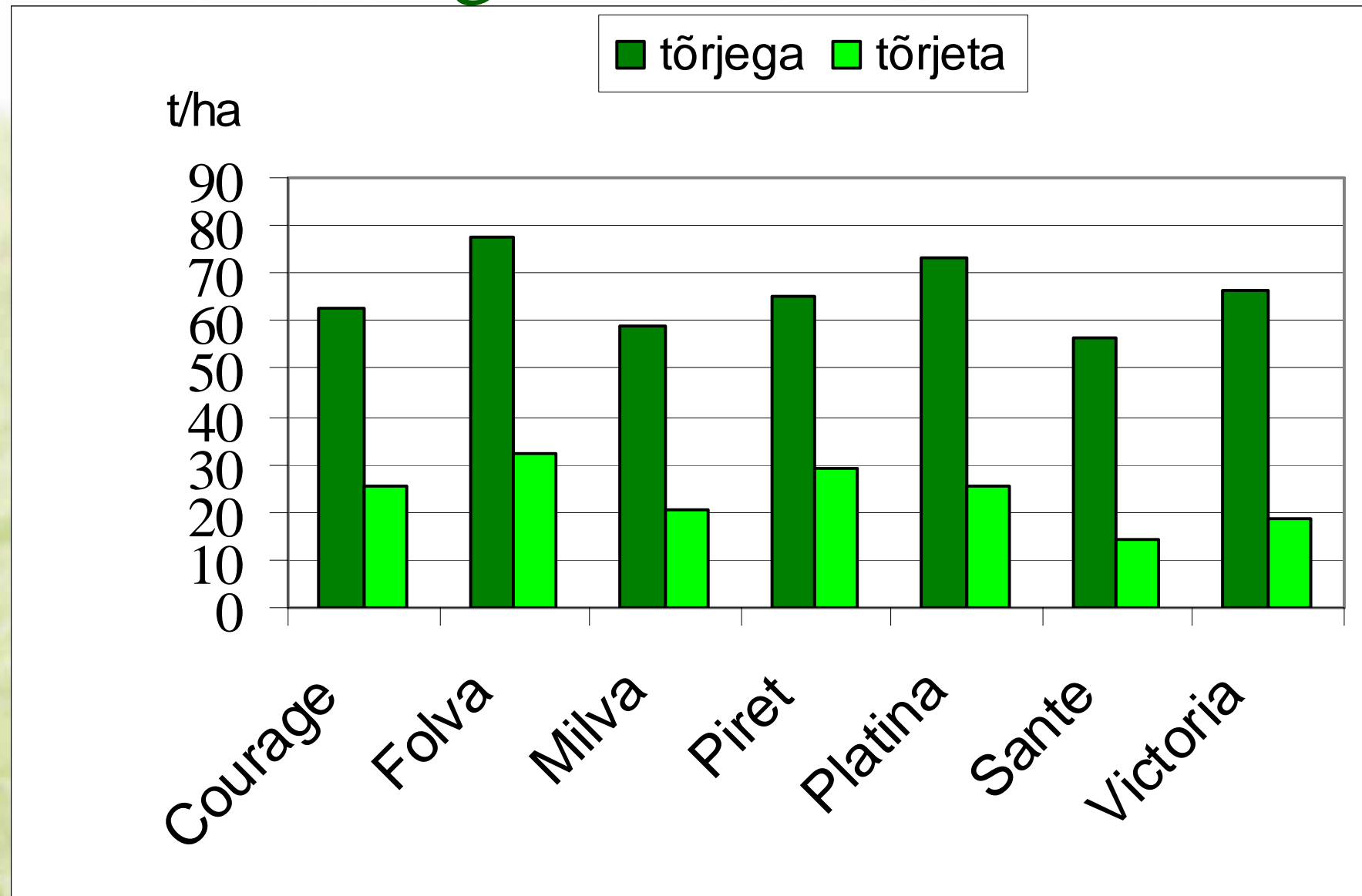
Lehemädanikutõrjega ja tõrjeta katse 2004

- ❖ Tõrjeta katses anti sügisel sõnnikut 60 t/ha, kasvuajal 3x muldamine, 1x äestamine
- ❖ Tõrjega katses kevadel min. väetist (Cropcare 8:12:23) 600 kg/ha, umbrohutõrje Sencor 350 g/ha+Titus 35 g/ha
- ❖ Lehemädanikutõrje:
  - 1x Ridomil Gold MZ 2,5 kg/ha
  - 4x Dithane 2,5 kg/ha
- ❖ Insektitsiidide tõrje 2x Actara 40 g/ha ja 1x Fastac 100 mg/ha

Varajaste sordilehe sortide saagid 2004. aastal

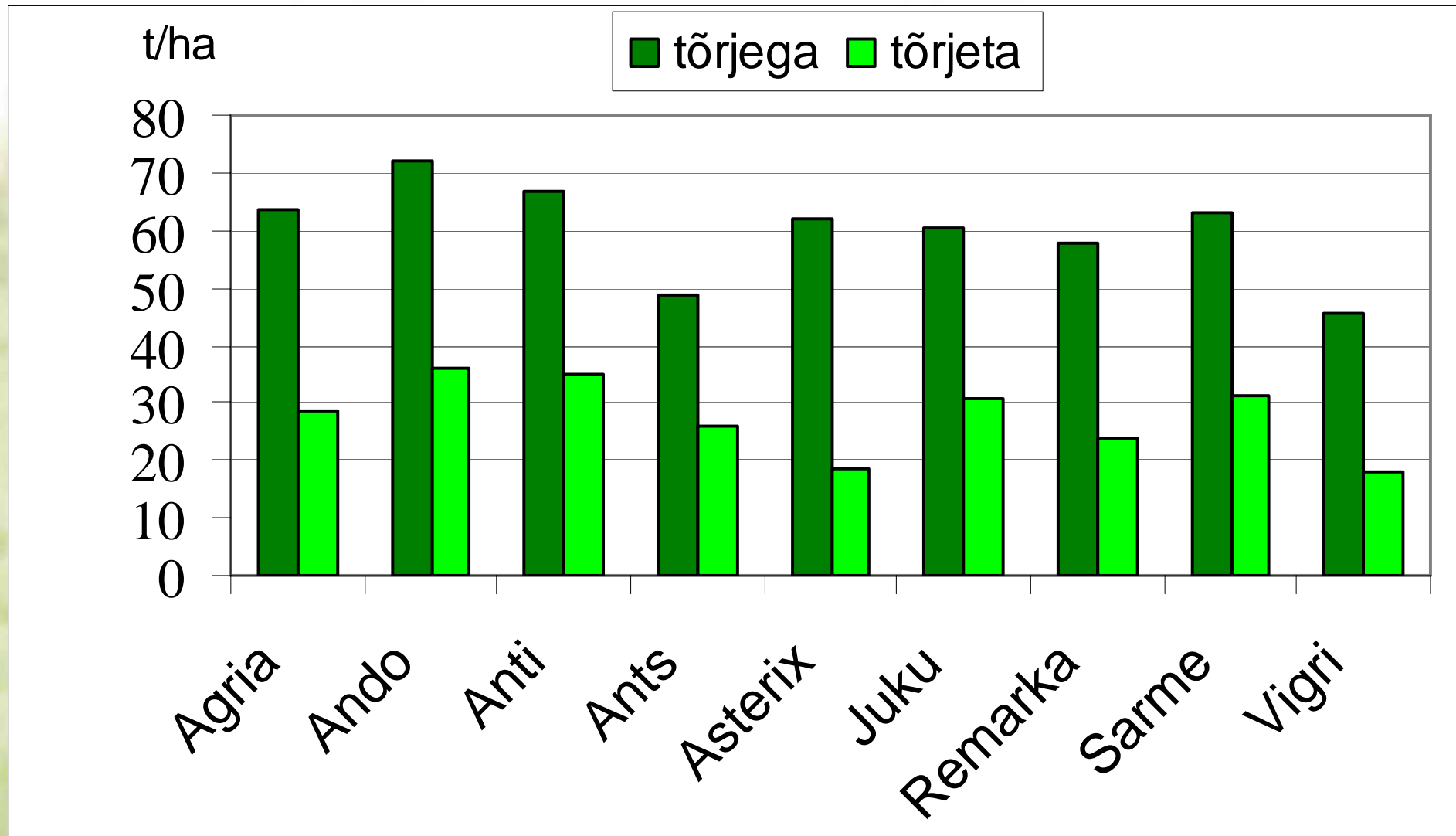
Keskvalmivate sordilehe sortide saagid 2004. aastal

Hiliste sordilehe sortide saagid

2004. aastal

Lehemädanikutõrjeta katses parimad (= või > 30 t/ha) sordid:

- ❖ Varajastest: 'Maret' (30 t/ha), 'Varajane kollane' (30t/ha), 'Carlita' (29 t/ha)
- ❖ Keskvalmivatest: 'Folva' (32 t/ha), 'Piret' (29 t/ha)
- ❖ Hilistest: 'Anti' (35 t/ha), 'Ando' (36 t/ha), 'Sarme' (31 t/ha), 'Juku' (31 t/ha), 'Agria' (29 t/ha)

Väiksema
lehemädanikunakkusega ja
rahuldava saagi andsid erinevatel
aastatel järgmised sordid:

- ❖ ‘Maret’, ‘Varajane kollane’, ‘Impala’
- ❖ ‘Folva’, ‘Piret’
- ❖ ‘Anti’, ‘Ando’, ‘Sarme’, ‘Juku’

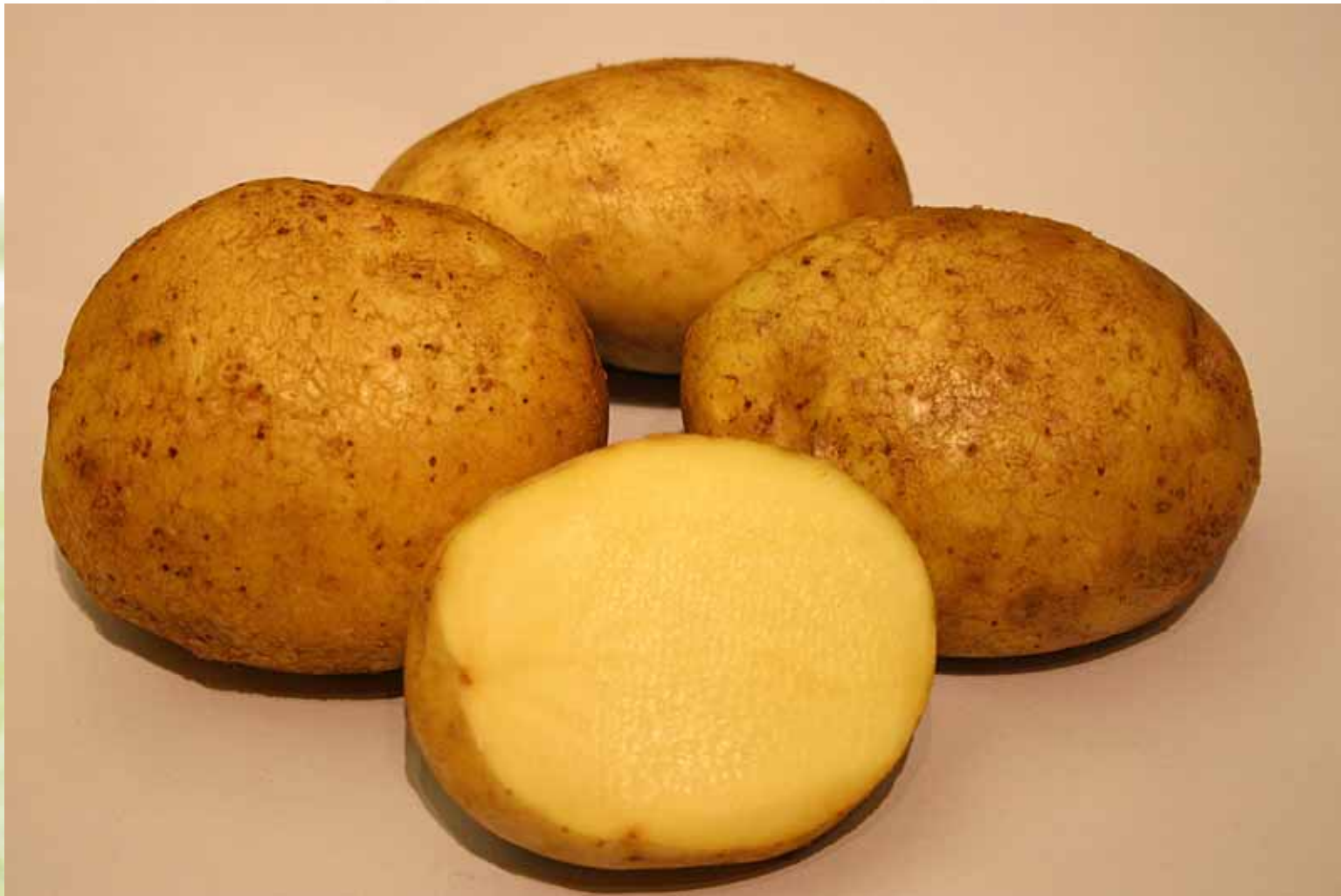

Sordi 'Reet' tunnused

- ❖ Vanemad – 'Mats' x 'Gitte'N
- ❖ Keskvalmiv
- ❖ Nematoodi- ja vähikindel
- ❖ Õis – hele sinivioletne
- ❖ Mugul – ovaalne, kollase koore ja sisuga, madalad silmad
- ❖ Valgusidand – aluselt keskmise sinise värvusega

Sordi 'Reet' mugulad

Sordi 'Reet' valgusidand

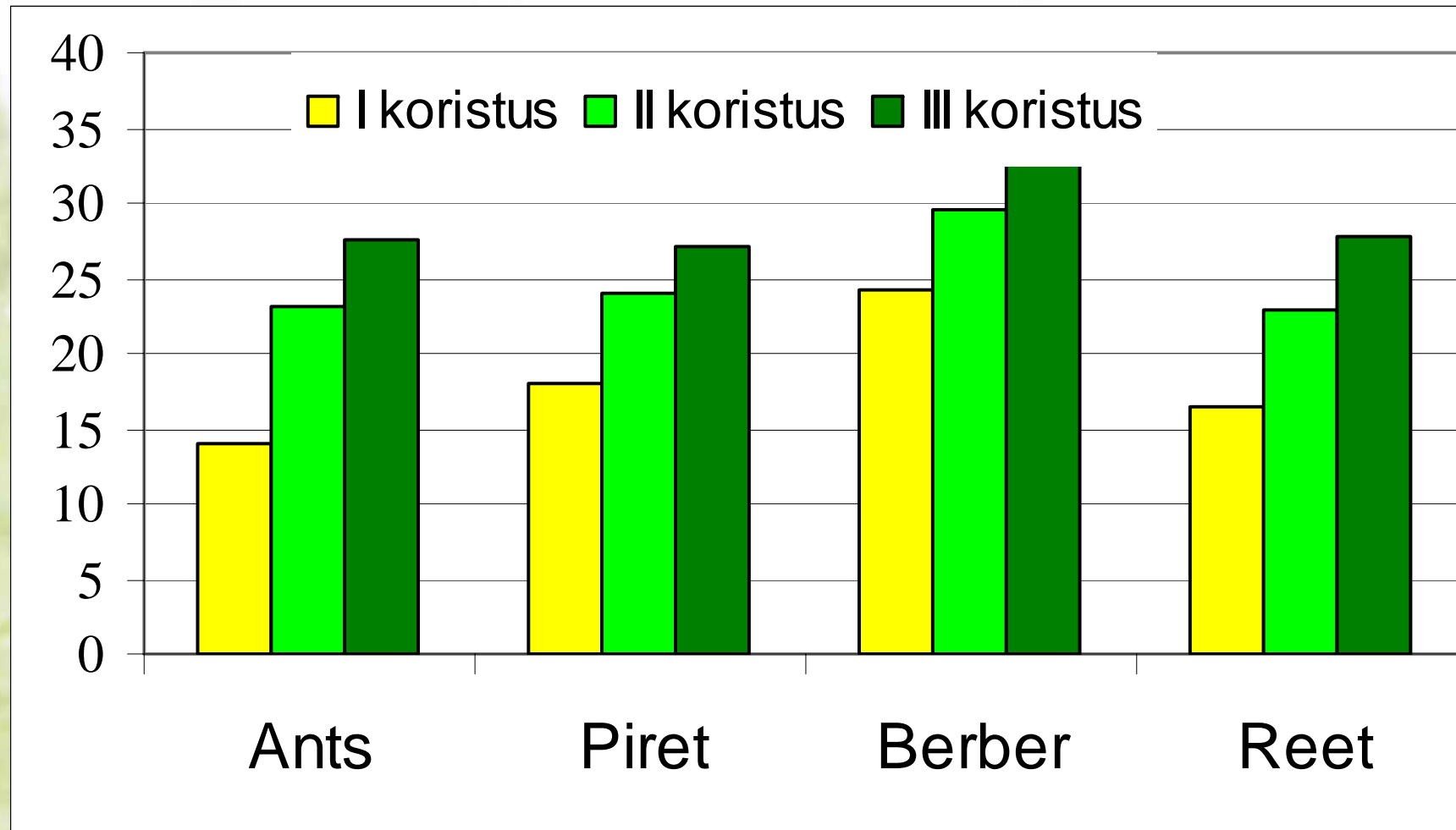

2005/04/09

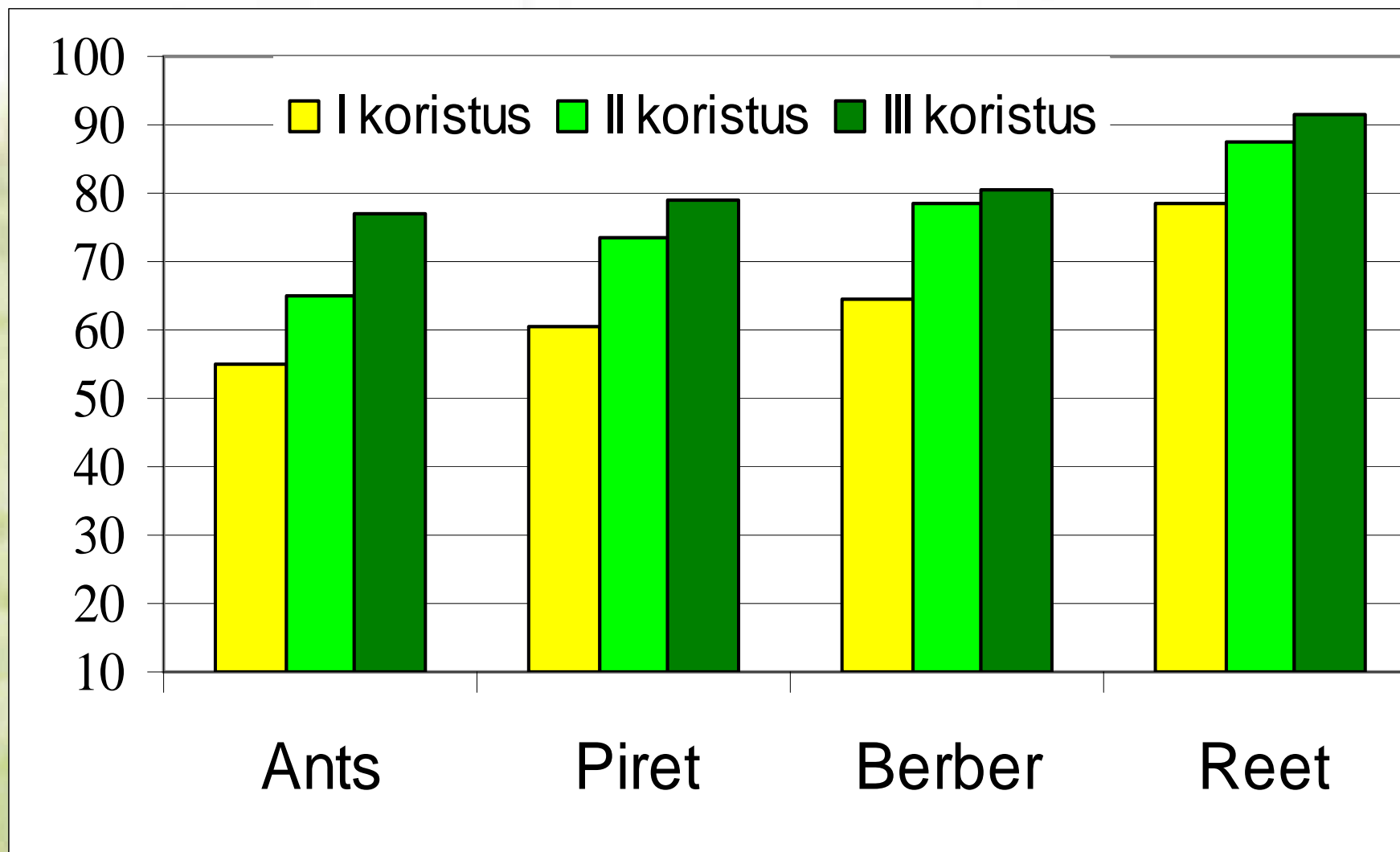

Mugulasaak t/ha

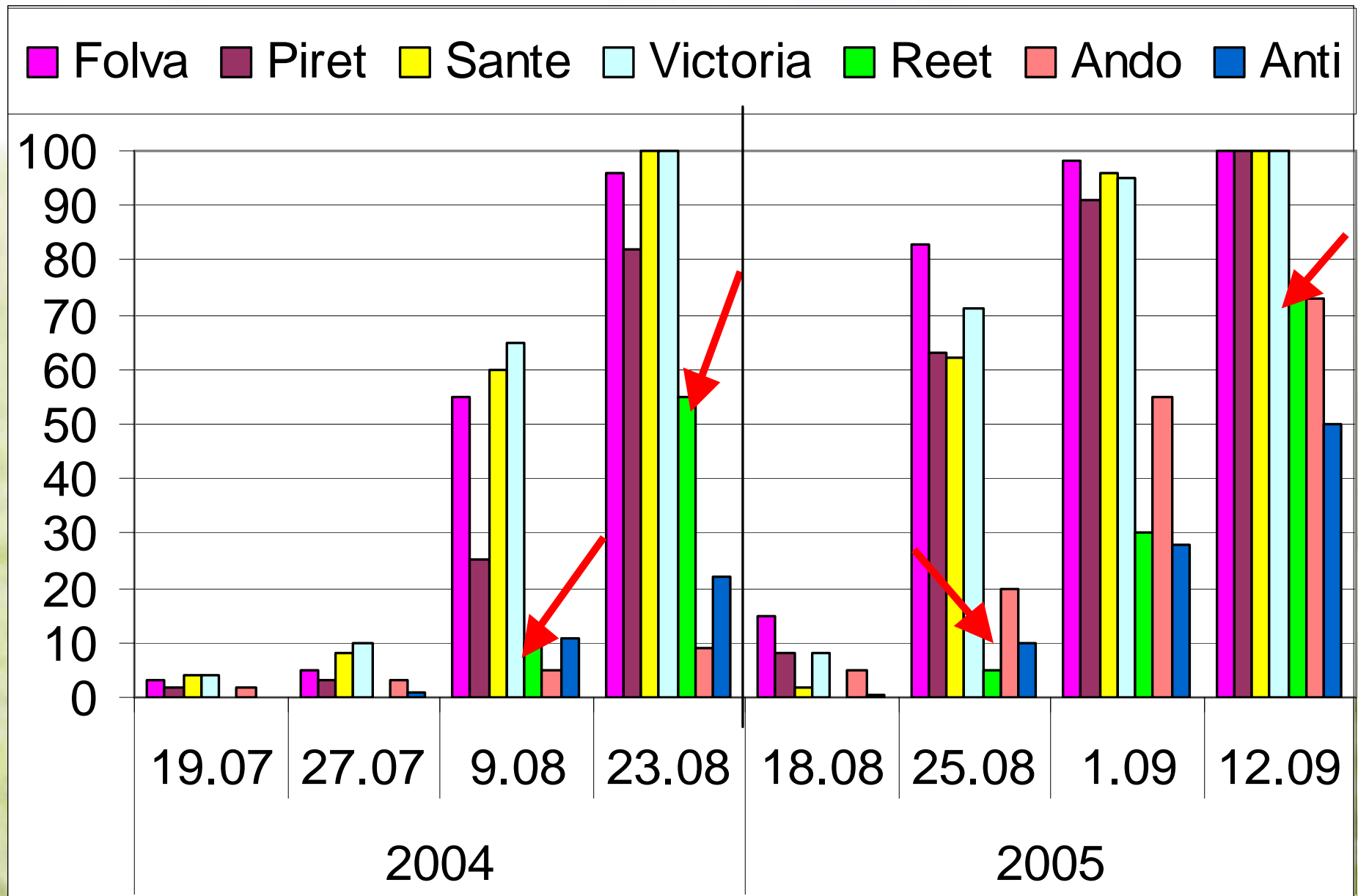
dünaamikakatses 2000-2004

Kaubanduslike mugulate osakaal % dünaamikakatse saagis 2000-2004

Lehemädanikku nakatumine % 04-05

Sordi 'Reet' majanduslikud omadused

- ❖ Keskmise saagivõimega
- ❖ Varasemal koristusel suur kaubanduslike mugulate osakaal
- ❖ Suhteliselt vastupidav lehemädanikule
- ❖ Suhteliselt vastupidav hariliku kärna nakkusele
- ❖ Praktiliselt ei esine toorelt ega keedetult tumenemist
- ❖ Sobib tööstuslikuks koorimiseks
- ❖ Sobib friikartulite ja kartulikrõpsude valmistamiseks
- ❖ Sobib maheviljelusse

TÄNAN TÄHELEPANU EEST!

